

Sisällys

Kartat 6

Lyhenteet 7

Kiitokset 10

JOHDANTO: NEUVOSTOLIITON JA SUOMEN VÄLISTEN SUHTEIDEN LÄHTÖKOHDAT 12

Aiheen ja aikakauden merkitys 12

Näkökulma ja aineisto 14

Toimijat 19

Valtionrakentaminen ja modernisoituvat poliittiset järjestelmät

Länsi- ja Itä-Euroopassa 24

Maailmansota, sisällissota ja interventio Neuvosto-Venäjän ulkopoliitiikan
pohjina 1918–1919 31

Maailmansota ja sisällissota Suomen ulkopoliitiikan pohjina
1918–1919 37

MAAILMANVALLANKUMOUS JA SUUR-SUOMI: NEUVOSTOLIITON JA SUOMEN SUHTEIDEN SYNTY 1919–1922 44

Neuvosto-Venäjän reunavaltiosuhteiden käytännön lähtökohdat

Varsovasta Petsamoon 45

Länsirajan rauhoittamisesta Itä-Karjalan kapinaan

ja suurvaltadiplomatiaan 68

Neuvosto-Venäjän ja Suomen ulkopoliittisten lähtökohtien
muotoutuminen 93

NEUVOSTOLIITON JA SUOMEN SUHTEET REUNAVALTIOKONTEKSTISSA 1922–1925: SAKSA, PUOLA, BALTIAN MAAT 98

Varsovan liitoista Moskovan aseistariisuntakonferenssiin 102

”Saksan lokakuusta” Iso-Britannia-suhteiden rakentamiseen 109

Neuvostoulkopoliitiikan ”läpimurrosta” Locarnon liennytyksen
luomiin haasteisiin 1924–1925 122

”Liittoutumishälytys” Itämerellä: Suomen rooli Neuvostoliiton
politiikan alueellisella tasolla 137

LIENNYTYKS JA VALLANKUMOUS: LOCARNON SOPIMUKSEN JA KOMINTERNIN KIINAN-POLITIIKAN HEIJASTUMINEN ITÄMERELLE 1925–1927 157

Hyökkäämättömyys, puolueettomuus ja liittoutumattomuus 161

Saksa-suhteen vakauttaminen ja neuvostoulkopolitiikan prioriteetit
Itämereltä Aasiaan 169

Neuvostoliiton ja Iso-Britannian suhteiden kiristyminen
ja hyökkäämättömyyssopimusten toinen kierros 184

Neuvostoliiton vuoden 1927 sodanuhkakriisi ja Suomen rooli 204

NEUVOSTOLIITON UHKAKUVAT JA HYÖKKÄÄMÄTTÖMYSSOPIMUKSET
1928–1930 220

Poliittisen järjestelmän legitimizeetti kahdenvälisissä suhteissa 221

Hyökkäämättömyyssopimusaloitteen kolmas tuleminen ”Litvinovin
pöytäkirjoina” 230

Komintern, lama ja Inkeri 241

Lapuan liike ja Suomen liittoutuminen 264

JOHTOPÄÄTÖKSET: MUUTOS JA JATKUVUUS NEUVOSTOLIITON
SUOMEN-SUHTEESSA 1920-LUVULLA 280

Neuvostoliiton käsitys Suomesta 1920-luvulla: Aineisto ja uudet
tulokset 280

Kollektiivinen turvallisuus, puolueettomuus ja liittoutuminen
suomalais-neuvostoliittolaisissa suhteissa 1920-luvulla 285

Rakenteet ja tapahtumat Neuvostoliiton ulkopolitiikan Suomi-kuvassa 288

Lähteet 294

Abstract 300

Henkilöhakemisto 301

Temaattinen hakemisto 305

KARTAT

Kartta 1. Venäjän sisällisota ja Suomi sen osana helmikuussa 1918 30

Kartta 2. Suur-Suomen mahdolliset alueet 1920- ja 1930-luvuilla 40

Kartta 3. Puolan ja Neuvostoliiton sota vuonna 1920 48

Kartta 4. Neuvosto-Venäjä sisällissodan päättyessä 1920–1921 70

Kartta 5. Reunavaltiot vuonna 1925 99

Kartta 6. Neuvostoliitto ja Kiinan sisällissota vuonna 1927 158

Kartat © Spatio 2021